

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

1015 Budapest, Donáti u. 34-35.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Political Capital Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban Political Capital; székhely: 1037 Budapest, Bokor u. 1-3-5., telefaxszám: (1) 242-2913, e-mail cím: info@politicalcapital.hu) az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (továbbiakban Abtv.) 1. § b), 21. § (2) illetve 37. § alapján

alkotmányellenesség utólagos vizsgálatának

keretében kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 152. § -át (továbbiakban Ve. felhatalmazási klauzula), illetve az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény 50. § (2) pontját (továbbiakban Vjt. felhatalmazási klauzula), továbbá a felhatalmazás alapján megalkotott, az országgyűlési és területi választókerületek megállapításáról szóló 2/1990. (I.11.) MT rendeletet, ami a jelenleg is hatályos egyéni választókerületek területi beosztását tartalmazza, mert azok ellentétesek az Alkotmány 8. § (2) pontjával („[a] Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja”), illetve a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (továbbiakban Jat.) 2. § (c) pontjával („az Országgyűlés törvényben állapítja meg az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit, ezek feltételeit és korlátait, valamint érvényre juttatásuk eljárási szabályait”) és a Jat. 15. § (1) pontjával („a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit”), illetve az Alkotmánybíróság joggyakorlatában következetesen érvényre juttatott jogforrási hierarchia rendjével, valamint az Alkotmány 2. § (1) pontjában rögzített jogállamiság elvével („[a] Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam”), továbbá sértik az Alkotmány 71. § (1) pontjában rögzített egyenlő választójog alapelvének maradéktalan érvényesülését.

Indokolás

A Ve. és a Vjt. felhatalmazási klauzulái a kormány hatáskörébe utalják a választókerületek területének megállapítását, anélkül, hogy törvényi szinten lennének szabályozva azok a rendelkezések, hogy a kormány a népezzémozgások miatt szükséges, a feltűnő választókerületi aránytalanságok kiküszöbölését szolgáló területmódosításokat milyen szempontok szerint és milyen garanciák mellett hajthatja végre. Az ilyen változtatások, arányosítások nélkül viszont folyamatosan sérül az egyenlő választójog alkotmányos alapelve. Jelenleg azonban nincs olyan törvényi rendelkezés, amely meghatározná a választókerületek

területének módosítására irányadó szabályokat. Törvényi garanciák nélkül viszont a Ve. 152. §-ban és a Vjt. 50. §-ban rögzített felhatalmazási klauzula jogszabálysértő, mert sérti az Alkotmány 8. §. 2. pontját és ellentétes a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 2. § (c) pontjával. Ezen rendelkezések értelmében törvényben kell megállapítani az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat, illetve azok feltételeit, korlátait, valamint érvényre juttatásuk eljárási szabályait. A 22/2005. (VI.17.) AB határozat kimondja, hogy alkotmányjogi szempontból aggályos, *„ha a Kormány megfelelő törvényi korlátok nélkül határozhatja meg a választókerületek területét”*. Törvényi szinten kell, hogy megjelenjenek azok a lényeges garanciák, amelyek körülhatárolják a kormány és az Országgyűlés mozgásterét, és biztosítják az Alkotmányban lefektetett egyenlő választójog elvének érvényesülését. Az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő azzal, hogy nem teremtette meg az *„egyenlő választójog alapelvéből következő alkotmányossági követelmények érvényesülését biztosító jogszabályi feltételeket”*. Tehát a választókerületekre vonatkozó jelenlegi szabályozás jogforrási szintje is aggályos, alkotmányosértő. Az Alkotmánybíróság a fentebb idézett 22/2005 határozatában azt is kimondta, hogy *„utólagos normakontroll keretében – indítvány hiányában – nem foglalt állást a hatályos szabályozás jogforrási szintjéről”*.

Ma Magyarországon nincs megfelelő törvényi szabályozás az egyenlő választójog elvének maradéktalan érvényesítésére. Jelenleg egy 1990 óta hatályos minisztertanácsi rendelet (2/1990. (I.11.) MT rendelet) szab korlátokat az egyenlő választójog érvényesülésének, illetve a Ve. 152. §-a és a Vjt. 50. § (2) pontja megfelelő törvényi garanciák nélkül ad felhatalmazást a kormánynak a választókerületek területének meghatározására, azaz egy alapjog érvényesülésének esetleges korlátozására. Ez a jelenlegi szabályozás ebben a formájában lehetőséget ad arra, hogy a mindenkori kormány esetlegesen a saját szempontjainak érvényesítése mellett, akár manipulatív módon – a megfelelő törvényi garanciák hiányában – alakítsa ki az egyes egyéni országgyűlési választókerületeket. Tehát a hiányos és nem megfelelő jogforrási szinten megalkotott szabályozás miatt is sérül az Alkotmányban rögzített egyenlő választójog elve. Az egyenlő választójog elvének maradéktalan érvényesüléséhez szükséges a választókerületeket időről időre a népességmozgásokhoz arányosítani és az arányosításra vonatkozó szabályokat törvényi garanciákkal körülbástyázni.

A jelenlegi kormányrendeleti szintű, az egyenlő választójogot is érintő szabályozás (a hivatkozott MT rendelet és felhatalmazási klauzula) a mai formájában ellentétes az Alkotmány 2. § (1) pontjában lefektetett jogállamisággal és az Alkotmánybíróság gyakorlatában következetesen érvényesített jogforrási hierarchia rendjével. Az Alkotmány 2. § (1) pontja kimondja *„[a] Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam”*. Az Alkotmánybíróság jogállam-értelmezésének egyik iránya a jogbiztonság követelményének érvényesítése, illetve ehhez szorosan kapcsolódóan a jogalkotási eljárás garanciális szabályainak védelme. A Jat. 15. § (1) bekezdése szerint pedig a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. A Ve. 152. §-a és a Vjt. 50. § (2) pontja pedig úgy ad felhatalmazást a kormánynak az országgyűlési egyéni választókerületek területének megállapítására, hogy annak keretei nincsenek törvényi szinten rögzítve. Nincs ma arra szabály, hogy a mindenkori kormány milyen szempontok szerint és milyen garanciák mellett hajtsa végre a népességmozgások által szükségessé vált választókerületi módosításokat. *„Hiányoznak azok a törvényi garanciák is, amelyek azt biztosítanák, hogy a Kormány döntéshozatalhoz vezető eljárása megfelelően a kiegyensúlyozottság és elfogulatlanság követelményeinek.”* (2/2005. (VI. 17.) AB határozat, 2.2, 2-ik bekezdés) A felhatalmazás kereteinek pontos, törvényi szinten lévő szabályozásának hiánya pedig könnyen vezethet a „felhatalmazás kereteinek” túllépéséhez. A felhatalmazás kereteinek túllépése pedig *„ – a jogforrási hierarchia rendjének megsértésén keresztül –*

alkotmányellenességet eredményez”. (819/1993. (III.27.) AB határozat; 551/B/1993. AB határozat)

A fentebb felsorolt okok alapján tehát ma Magyarországon a nem megfelelő jogforrási szinten megalkotott szabályozás miatt is sérül az Alkotmány 71. § (1) bekezdésében rögzített egyenlő választójog elve. A Political Capital az Alkotmánybíróság 22/2005. határozatához képest új, más alkotmányossági szempontok szerint indítványozza a felhatalmazási klauzulák és a 2/1990. MT rendelet alkotmányosságának vizsgálatát az egyenlő választójog alkotmányos alapelv érvényesüléséhez kapcsolódóan. Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozata szerint „amennyiben az újabb indítványt más okból, a rendelkezésnek más alkotmányossági összefüggésére hivatkozással” terjesztik elő, az Alkotmánybíróság az újabb indítvány érdemi vizsgálatába bocsátkozik. (35/1997. (VI.11.) AB határozat).

* * *

A fentiek alapján kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg a Ve. 152. §-ban és a Vjt. 52. §. (2) pontjában szabályozott felhatalmazási klauzulákat, valamint az országgyűlési és területi választókerületek megállapításáról szóló 2/1990. (I.11.) MT rendeletet. Mivel az Országgyűlés folyamatos mulasztásos alkotmánysértésben van azzal, hogy nem teremtette meg az egyenlő választójog alapelveiből következő követelmények érvényesülését biztosító jogszabályi feltételeket, csak a fenti jogszabályi rendelkezések pro futuro hatályú megsemmisítésével kényszerítheti arra a törvényhozást, hogy eleget tegyen alkotmányos kötelezettségének. Az Abtv. 43. §. (4) pontja szerinti jövőbeni megsemmisítés kellő időt adna az Országgyűlésnek jogalkotói feladatának pótlására és megfelelően szolgálná a jogbiztonság alkotmányos követelményét.

Budapest, 2009. január 26.

Tisztelettel,

Political Capital Szolgáltató Kft.